

Økt trygghet med te

Eiril Sofie Cederkvist Stenerud har periodevis alvorlig arytmi, og ble advart mot å bli gravid. Men trosset advarslene og har termin 27. juni. Hun får tett oppfølging på Rikshospitalet og føler seg helt trygg og godt ivaretatt.

Gravide med hjertefeil er mer utsatt for hjertearytmi - spesielt rett før, under og etter fødselen. Telemetriovervåkning vil redusere risikoen.

Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse på Rikshospitalet jobber blant annet med å trygge fødsler

for hjertesyke gravide, og har gjennom dette arbeidet sett et økende behov for telemetriovervåkning av fødende med hjertefeil.

BEHOVET ØKER MED HØYERE KJENNSKAP OG FLERE HJERTESYKE GRAVIDE

Kardiolog Mette-Elise Estensen har et treårig stipendiat tilknyttet det nasjonale kompetansesenteret, og skal i tillegg til å forske, være prosjektleder for oppbyggingen av en poliklinikk for hjertesyke gra-

vide. Det er gjennom dette prosjektet hun har kartlagt behovet for bedre overvåkning av fødende med hjertefeil.

- Behovet for telemetriovervåkning har i utgangspunktet vært her lenge, men nå er behovet mer formalisert og tilbudet mer konkretisert. Av 100 årlige fødende med hjertefeil vil rundt halvparten få en tryggere og mer normalisert fødsel og barseltid ved bruk av telemetri. Dessuten: etter hvert som denne muligheten blir mer kjent, vil

Telemetriovervåkning

Avdelingssjef på hjertemedisinsk avdeling, Lars Aaberge, og spesialsykepleier Suzanne Aschehoug, ser frem til å kunne gi hjertesyke fødende et enda bedre tilbud når det nye telemetriutstyret er på plass.

enda flere velge den. Vi opplever allerede en stor økning i antallet henvisninger. For ett år siden hadde vi 40–50 pasienter per år, nå er vi oppe i 100, og henvisningene kommer fra hele landet, forteller Estensen.

- Det er også andre grunner til økningen. Antallet GUCH-pasienter øker, og flere av dem blir gravide. Blant annet fordi vi nå vet mer om hva som er medisinsk forsvarlig for de ulike hjertefeildiagnosene. Vi har individuelle samtaler, holder kurs og leg-

ger forholdene best mulig til rette for hver enkelt, sier Anne Skeide, kontaktsykepleier for GUCH på Rikshospitalet.

MEDISINSK TRYGGHET VIKTIGST

Med telemetriovervåkning vil det være spesialsykepleiere innen hjertemedisin som observerer og kontrollerer de fødendes hjerterytme og -frekvens. De vil raskere fange opp uregelmessigheter, og dermed øker den medisinske tryggheten til både de fødende med hjertefeil og barnet de bærer.

Den bedrede kontrollen gir dessuten mer forutsigbare fødsler.

Utstyret er imidlertid ganske kostbart, og for å få det på plass på Rikshospitalet så raskt som mulig, har FFHB bestemt seg for å bidra med finansieringen. De mest kritiske tidspunktene er like før, under og etter fødselen. Det vil derfor være nødvendig med tre sendere: en på observasjonsposten, en på føden og en på barsel.

SVANGERSKAP

FAKTA:

Telemetri betyr egentlig fjernmåling, og er trådløs overføring av fysiologiske data som registreres kontinuerlig hos pasienten.

Dagens telemetriutstyr kan ikke brukes fordi den fysiske avstanden mellom hjertemedisinsk avdeling og kvinneklinikken (der alle fødsler på Rikshospitalet skjer) er for lang. Så frem til det nye utstyret er på plass gjøres hjerteovervåkningen av jordmødrene. De har imidlertid ikke samme kompetanse på området som spesialsykepleierne, og usikkerheten gjør at mange hjertesyke kvinner flyttes tilbake til hjerteovervåkningen så snart fødselen er over, fremfor å få tilbringe dagene på barselavdelingen.

MER RO – STØRRE TRIVSEL

– Gravide med hjertefeil som er syke, er gjerne på hjerteovervåkningen i forkant av fødselen. Alle føder imidlertid på kvinneklinikken, men en del pasienter føres tilbake

Kardiolog og stipendiat Mette-Elise Estensen og kontaktsykepleier for GUCH, Anne Skeide, er takknemlige for finansieringsstøtten fra Foreningen for hjertesyke barn.

til hjerteovervåkningen så snart fødselen er over. Der kan imidlertid verken barnet eller barnefaren bli værende, slik de kan på barselavdelingen, forteller Anne Skeide.

Med den nye telemetriovervåkningen på plass kan de hjertesyke bli på barselavdelingen. De får en mer normal barseltid med både barnet og barnefaren hos seg når de måtte ønske det. Dette gjør tilværelsen mindre "sykeliggjort", men like trygg. Fordi spesialsykepleierne på hjerteovervåking følger med via telemetriovervåkningen, og følger opp arytmier og andre uregelmessigheter.

VIKTIGE BIDRAG TIL FORSKNINGEN

Foruten å bidra til større medisinsk trygghet og en bedre fødsel og barseltid for mor, barn og far, vil det nye telemetriutstyret være viktig for videre forskning.

– Med ny telemetri vil vi enklere kunne dokumentere hele fødselsforløp, og etter hvert vil vi kunne forutsi hvilken behandling forskjellige diagnoser og hendelses-

forløp vil kreve. Dermed kan vi tilby bedre behandlinger og skape mer generelle retningslinjer for ulike hjertesykgrupper. Slik bidrar forskningen til kvalitetssikring på høyeste plan, sier Estensen.

Studiene vil dessuten være til nytte langt fremover i tid. Eksempelvis vil jenter som fødes med hjertefeil i dag, kunne – når tiden en gang er inne – føde i trygge og forutsigbare omgivelser, basert på resultatene av dagens forskning.

– Forskningen vil etter hvert også kunne kobles til barnas hjerterytmte, og deretter kan man kartlegge hvilken innvirkning for eksempel en arytmistorm vil ha på barnets hjerterytmte, forklarer Estensen.

EUROPEISK

KOMPETANSEUTVEKSLING

Kompetanseutveksling med internasjonale kolleger er viktig for Rikshospitalet, naturlig nok også innenfor forskningen.

Spesifikt for dette prosjektet og forskningsarbeidet knyttet til prosjektet er deltagelse i et omfattende europeisk register. Her samles og analyseres data om hjertesyke gravide og deres fødselsforløp, fra flere europeiske land.

– Med dette registeret får vi en langt større base for sammenlikninger og analyser, hvilket i sin tur gir større forutsigbarhet og sikrere råd. Vi er dessuten veldig glade for at vi med hjelp av det nye telemetriutstyret vil kunne bidra med bedre data til registeret, sier Estensen.

Hun og kollega Anne Skeide avslutter med å påpeke at personalet både på det nasjonale kompetansesenteret for kvinnehelse, kvinneklinikken og hjertemedisinsk avdeling er veldig takknemlige overfor FFHB som bidrar med finansiering av dette viktige utstyret.